

Leidraad voor oudergesprekken

ankerschool

cognitief sterk functionerende leerlingen

Vlaanderen

is onderwijs & vorming

VRIJE BASISCHOOL WIJNBERG

Leidraad voor oudergesprekken: Een gezamenlijke aanpak voor CSF-leerlingen

1. Identificatie van de voorbeeldpraktijk

Deze praktijk beschrijft het gebruik van een leidraad die is ontwikkeld om oudergesprekken over cognitief sterk functionerende leerlingen te structureren en te ondersteunen. Het doel daarbij is de communicatie tussen school en ouders – en binnen het team – helder, consistent en gedragen te maken, ongeacht de functie of rol van de betrokken teamleden.

1.1. Fase van het zorgcontinuüm

Deze leidraad kan worden ingezet in alle fasen van het zorgcontinuüm.

2. Beschrijving van de voorbeeldpraktijk

2.1. Doelgroep

Wie behoort tot de (uiteindelijke) doelgroep van de praktijk?

CSF-leerlingen

Om ons onderwijs optimaal af te stemmen op cognitief sterke leerlingen is een nauwe samenwerking met ouders essentieel. CSF-leerlingen zijn leerlingen met sterke cognitieve vaardigheden, die al dan niet tot uiting komen in sterke leerprestaties onder invloed van niet-cognitieve leerling- en/of contextkenmerken (Verschuieren et al., 2021). Daarom organiseren we regelmatig oudergesprekken zodat we de voortgang van onze leerlingen zorgvuldig kunnen opvolgen. Met de leidraad bieden we ouders een helder overzicht van de stappen die de school onderneemt om hun kind optimale leerkansen te geven.

De leidraad draagt bij aan de creatie van een krachtige leeromgeving. Die biedt niet alleen structuur, maar garandeert ook dat alle besproken informatie wetenschappelijk onderbouwd is. Zo kunnen we nog beter inspelen op de individuele noden van elk kind en een sterkere, gezamenlijke aanpak realiseren, met alle betrokkenen.

Wat zijn de intermediaire doelgroepen?

Ouders en leerkrachten van CSF-leerlingen

School is voor ouders vaak een eerste aanspreekpunt bij een zorgvraag van hun kind. Het is belangrijk dat ouders tijdens gesprekken eenduidige, wetenschappelijk onderbouwde informatie ontvangen. Door eenvoudige taal en visuele ondersteuning krijgen ouders een helder inzicht in de leernoden van hun kind.

De leidraad helpt leerkrachten om uniforme en consistente oudergesprekken te voeren, gebaseerd op wetenschappelijke inzichten. Dit versterkt niet alleen hun communicatievaardigheden, maar ook de samenwerking met ouders.

Hoe bepalen we welke personen tot de doelgroep behoren?

Binnen onze werking start de identificatie van CSF-leerlingen doorgaans vanuit een concrete zorgvraag, geformuleerd door een leerkracht, leerling of een ouder. Wanneer die zorgvraag betrekking heeft op een vermoeden van cognitieve voorsprong of specifieke noden bij cognitief sterk functionerende leerlingen, starten we een proces van signalering. Tijdens dat proces voeren we één of meerdere oudergesprekken. Daarbij maken we gebruik van de leidraad voor oudergesprekken.

De uiteindelijke beslissing of een leerling tot de doelgroep behoort, nemen we in onderling overleg met het zorgteam, de leerkracht en de ouders. Zo zorgen we voor een onderbouwde en gedragen inschatting, met blijvende opvolging binnen het zorgcontinuüm.

Dezelfde leidraad blijft doorheen de verdere schoolloopbaan een houvast. Ze wordt onder meer een reflectie- en communicatie-instrument tijdens oudergesprekken, en vormt zo een duurzame afstemming tussen school en thuis.

We bepalen de intermediaire doelgroep van de leidraad op basis van de personen die een directe rol spelen in de signalering, bespreking en opvolging van de leernoden van CSF-leerlingen. In de praktijk zijn dit in de eerste plaats de leerkrachten, die verantwoordelijk zijn voor de observatie en communicatie rond het functioneren van de leerling in de klas. Daarnaast behoren ook ouders tot de intermediaire doelgroep, omdat zij onmisbare partners zijn in het delen van informatie en de afstemming van onderwijsstrategieën.

De keuze om deze groepen als intermediaire doelgroep te beschouwen is gebaseerd op hun centrale rol in het identificatie- en begeleidingsproces én op hun behoefte aan toegankelijke, wetenschappelijk onderbouwde ondersteuning. De leidraad is daarom ontworpen met het oog op bruikbaarheid voor deze doelgroepen: ze biedt houvast voor leerkrachten en zorgt voor helderheid en transparantie voor ouders.

Betrokkenheid doelgroep

De intermediaire doelgroep was actief betrokken bij de ontwikkeling van de voorbeeldpraktijk. De leidraad voor oudergesprekken werd getest in verschillende gesprekken met ouders, waarbij we feedback verzamelden over de helderheid en bruikbaarheid van de informatie. Op basis van die feedback hebben we aanpassingen doorgevoerd om de communicatie nog efficiënter te maken.

Op onze eigen school hebben we belangrijke onderdelen van de leidraad besproken en verfijnd in het kernteam (de zorgcoördinator, de directie en de projectmedewerkers). Tenslotte presenteerden en bespraken we de uiteindelijke voorstellen op een personeelsvergadering, waar het team meningen en suggesties kon geven. Zo creëerden we een breed, gezamenlijk draagvlak voor de leidraad binnen de school voor een succesvolle implementatie.

CSF-leerlingen zelf waren niet actief betrokken bij de ontwikkeling van de leidraad. De praktijk is vooral ontworpen als ondersteuning voor volwassenen die met hen samenwerken.

2.2. Doel

Hoofddoel

Ons hoofddoel is **de creatie van een krachtige samenwerking tussen school en ouders om de unieke behoeften van CSF-leerlingen optimaal te ondersteunen**. We streven ernaar om elk kind een leeromgeving te bieden waarin het zich intellectueel, sociaal en emotioneel kan ontplooiën.

Subdoelen

Informatie verstrekken aan ouders

Bij ouders rijzen vaak heel wat vragen wanneer de term CSF in verband wordt gebracht met hun kind. De leidraad kan hen houvast en duidelijke en toegankelijke informatie bieden. Tijdens oudergesprekken gebruiken we de leidraad om onderwerpen zoals leerkenmerken, sociaal-emotionele ontwikkeling en specifieke uitdagingen helder en gestructureerd toe te lichten.

Open en constructieve communicatie bevorderen

Een sterke samenwerking met ouders begint met open en constructieve communicatie. De leidraad ondersteunt onze leerkrachten bij gestructureerde en uniforme oudergesprekken. Dit biedt ouders inzicht in hoe de school de ontwikkeling van hun kind ondersteunt en versterkt in wederzijds vertrouwen.

Een krachtige leeromgeving creëren

De leidraad helpt ons om een stimulerende leeromgeving te ontwerpen die aansluit bij de unieke behoeften van CSF-leerlingen. Door gebruik te maken van de zorgladder (metafoor in onze school voor volgende stappen: basisaanbod, compacten & verrijken, klasexterne verrijking, versnelling) , bespreken we in oudergesprekken hoe binnenklasdifferentiatie, externe verrijking of versnelling kan worden ingezet. Dit zorgt voor een doelgerichte aanpak die we samen met ouders afstemmen.

Uniformiteit en professionaliteit in aanpak

De leidraad biedt ons team een concreet houvast om oudergesprekken wetenschappelijk onderbouwd en professioneel te voeren. Door een uniforme aanpak te hanteren, zorgen we voor consistentie in communicatie en aanpak binnen onze school.

Gemeenschappelijke taal

Door het gebruik van de leidraad spreken alle betrokkenen (leerkrachten, zorgcoördinatoren en ouders) dezelfde taal met dezelfde terminologie. Dit voorkomt misverstanden, bevordert samenwerking en brengt de noden van de CSF-leerling scherp in beeld. Een gemeenschappelijke taal is essentieel om leerlingen samen en doeltreffend te begeleiden.

Ouderbetrokkenheid vergroten

Met de leidraad willen we ouders op elk moment actief betrekken. Dit zorgt niet alleen voor structuur, maar ondersteunt ook gesprekken waarin we gezamenlijk beslissingen nemen. Hierdoor versterken we de samenwerking en spelen we optimaal in op de behoeften van elke CSF-leerling.

2.3. Aanpak

Algemene opzet van de voorbeeldpraktijk

Deze voorbeeldpraktijk beschrijft de leidraad voor oudergesprekken. Deze leidraad vormt het fundament voor alle oudergesprekken in kader van CSF, en zorgt voor consistentie en wetenschappelijk onderbouwde keuzes. De leidraad helpt leerkrachten bij de bespreking en opvolging van de leerbehoeften van CSF-leerlingen.

Duur en aantal contacten

- **Vroegtijdig opmerken en verkennen (signalering en observatie)**
Het proces start wanneer een leerkracht of ouder een vermoeden uit dat een leerling cognitief sterk functioneert of wanneer een leerling zelf een zorgvraag formuleert. Aan de hand van signaleringslijsten, observaties en gesprekken verzamelen we relevante informatie over leerstijl, tempo, gedrag en interesses. Dit helpt ons om de noden van de leerling goed in beeld te brengen.
- **Eerste oudergesprek**
Tijdens de observatieperiode plannen we een intakegesprek met de ouders. Hierbij gebruiken we de leidraad om het gesprek gestructureerd te voeren en relevante thema's zoals leerkenmerken, onderwijsbehoeften en eventuele zorgen op een onderbouwde manier te bespreken.
- **Opvolggesprekken**
Afhankelijk van de ontwikkeling van de leerling plannen we één tot drie opvolggesprekken per schooljaar. Tijdens deze gesprekken monitoren we de voortgang en stemmen we de aanpak af. De leidraad ondersteunt dit proces en waarborgt continuïteit in communicatie.
- **Evaluatie**
Aan het einde van het schooljaar voeren we schoolintern een evaluatiegesprek, waarbij we de behaalde resultaten bespreken. Indien nodig betrekken we de ouders in dit gesprek.

Concrete inhoud van de voorbeeldpraktijk

De praktijk bestaat uit een gestructureerd traject dat de school doorloopt met ouders van CSF-leerlingen. Dit traject is opgebouwd rond drie hoofdfasen: signalering, oudergesprekken en opvolging.

1. Signalering

Het proces start wanneer een leerkracht of ouder een mogelijke CSF-leerling signaleert. Ook wanneer een leerling zelf een zorgvraag formuleert, starten we dit proces. Hiervoor gebruiken we wetenschappelijk onderbouwde tools, waaronder:

- **Vragenlijst “Ons kind, ons verhaal”**
Alle ouders vullen bij de instap in de peuterklas een uitgebreide vragenlijst in. Die vragenlijst bevat zowel algemene vragen als specifieke items, gericht op de herkenning van CSF-leerlingen (gebaseerd op de bundel “Knappe Kleuters”).
- **Signaleringslijsten en observaties**
De leerkracht vult een signaleringslijst in. Die ontwikkelden we speciaal voor onze school en op basis van de leerkenmerken. Daarbij koppelen we observaties aan concrete gedragingen in de klas, zoals snelle verwerking van kennis, sterke metacognitie, ...

2. Eerste oudergesprek

Wanneer de signalering een sterk vermoeden van CSF oplevert, nodigen we de ouders uit voor een intakegesprek. Tijdens dit gesprek ...

- luistert de leerkracht naar het verhaal van de ouders en bespreekt de observaties van beide kanten.
- leggen we het concept CSF uit met behulp van visuele hulpmiddelen uit de leidraad.
- bespreekt de school de gesignaleerde leerkenmerken met concrete voorbeelden, data en observaties uit de klaspraktijk.
- bespreken we de eerste stappen voor de creatie van een krachtige leeromgeving. Dit kan variëren van binnenklasdifferentiatie tot versnelling.

3. Implementatie en opvolging

Na het eerste oudergesprek start de school met de implementatie van de besproken maatregelen. Hierbij gebruiken we de zorgladder als richtlijn. Afhankelijk van de behoeften kan dit inhouden:

- Aanpassing van de leerstof via compacten en verrijken.
- Deelname aan het leerlabo (klasexterne verrijkingsklas).
- Versnelling.

We plannen regelmatige opvolgingsgesprekken (1-3 per schooljaar) om te evalueren of we voldoen aan de leernoden die het kind heeft. Hierbij maken we gebruik van de leidraad om een uniforme en gestructureerde aanpak te waarborgen.

4. Evaluatie van de praktijk

De evaluatie gebeurt zowel op leerling- als op schoolniveau:

Op leerlingniveau: We evalueren of de vooropgestelde doelen bereikt zijn aan de hand van observaties, toetsresultaten en feedback van zowel ouders als de leerling zelf. De feedback verzamelen we via de tweejaarlijkse groeigesprekken, waarin we hun ervaringen, noden en zelfreflectie bespreekbaar maken.

Op schoolniveau: Jaarlijks evalueren we de werking van de leidraad binnen het kernteam op basis van observaties, vragenlijsten en input uit personeelsvergaderingen, waarbij we zowel de ervaringen van leerkrachten als ouders meenemen om gerichte verbeterpunten te formuleren.

3. Uitvoering

Materialen

Inhoud van de leidraad

- Feiten en fabels
- Gauss-curve
- Model van cognitieve begaafdheid en talentontwikkeling
- Leerkenmerken
- Persoonskenmerken
- Herkennen en signaleren
- Zorgladder
- Zorg op school (zorgcontinuüm)
- Leerlabo
- Versnellen
- Sociaal en emotionele ontwikkeling
- Leerzones
- Leerkuil
- Executieve vaardigheden
- Mindset
- Motivatie
- Gelijke kansen

Opleiding en competenties van de uitvoerders

Wie zijn de uitvoerders van de voorbeeldpraktijk en welke opleiding en competenties hebben zij nodig?

Elk teamlid kan naargelang de nood en de situatie de leidraad hanteren: de klastitularis, de zorgleerkracht, de beleidsmedewerker, de zorgcoördinator, de directeur en de projectmedewerker van de ankerschool Ondersteuningsbeleid Cognitief Sterk Functionerende Leerlingen. Heel vaak gebeurt dit in overleg en met enkele teamleden samen: het zorgteam voor het kind in kwestie.

Via een personeelsvergadering wordt de werking en de inhoud van de leidraad aan alle teamleden toegelicht, uitgelegd en wetenschappelijk verantwoord. Praktische afspraken horen daarbij.

Teamleden kunnen altijd beroep doen op de expertise van het kernteam Maatwerk (deze bestaat uit directie, zoco en ankerfiguren) en het zorgteam.

Randvoorwaarden

Voor een succesvolle uitvoering van de voorbeeldpraktijk zijn er verschillende organisatorische en contextuele randvoorwaarden:

1. **Draagvlak binnen het schoolteam**
Het hele schoolteam, van leerkrachten tot beleidsmedewerkers, moet achter de aanpak staan. Dit vraagt om een gedeelde visie op de begeleiding van CSF-leerlingen en het belang van gestructureerde oudergesprekken.
2. **Professionalisering en deskundigheidsbevordering**
Leerkrachten en andere betrokkenen hebben nood aan gerichte vorming rond de herkenning van CSF-leerlingen, het gebruik van wetenschappelijk onderbouwde tools en efficiënte communicatie met ouders. Regelmatige intervisies en nascholing dragen bij aan een uniforme en kwalitatieve aanpak.
3. **Heldere communicatie en samenwerking**
Een gestructureerd overlegmodel binnen het team en met ouders zorgt voor een consistente aanpak. Duidelijke afspraken over wie welke rol opneemt in oudergesprekken en hoe informatie wordt gedeeld en bewaard, bevorderen een efficiënte samenwerking.
4. **Beschikbare tijd en middelen**
Er moet voldoende ruimte zijn in de schoolorganisatie om oudergesprekken voor te bereiden en te voeren. Dit vraagt om flexibele planning en ondersteuning van het team.
5. **Gebruik van wetenschappelijk onderbouwde tools**
De leidraad moet gekoppeld zijn aan betrouwbare wetenschappelijke inzichten die helpen om objectieve en onderbouwde beslissingen te nemen.

Kosten

Voor de ontwikkeling van de leidraad werd een tijdsinvestering van 6 uren ingeschat. Deze inschatting omvat het volledige proces: de opstelling van een eerste versie, de bespreking en bevraging ervan binnen het kernteam, de verwerking van feedback en de uitvoering van inhoudelijke aanpassingen. Dit stapsgewijs proces was nodig om tot een heldere en bruikbare leidraad te komen, afgestemd op de noden van CSF-kinderen in de praktijk. De tijd werd dus niet enkel besteed aan schrijven, maar ook aan reflectie en kwaliteitsbewaking binnen het team.

4. Onderbouwing

Verantwoording

Waarom werkt deze aanpak? Onderliggende theorieën en wetenschappelijk bewijs

De voorgestelde aanpak voor de begeleiding van CSF-leerlingen via een leidraad voor oudergesprekken steunt op inzichten uit de cognitieve psychologie, onderwijskunde en ouderbetrokkenheidstheorieën. Hieronder lichten we deze aanpak theoretisch toe aan de hand van relevante modellen en onderzoeksbevindingen, die aangeven waarom deze aanpak zinvol en effectief kan zijn.

1. Differentiatie en afgestemd onderwijs (Tomlinson, 2014)

Carol Ann Tomlinson benadrukt in haar differentiatiemodel dat onderwijs moet inspelen op de individuele noden van leerlingen, zowel qua inhoud, proces als product. Differentiatie is essentieel voor CSF-leerlingen, omdat zij sneller en dieper leren dan leeftijdsgenoten en daardoor vaak ander lesmateriaal en instructievormen nodig hebben (Tomlinson, 2014).

Hoe ondersteunt de leidraad dit?

De leidraad structureert oudergesprekken en staat stil bij de leer- en persoonskenmerken van de leerling. Dit helpt leerkrachten en ouders om samen te bepalen welke differentiatievormen – zoals compacten, verrijken of versnellen – het meest geschikt zijn.

Onderzoek toont aan dat een goed gestructureerde samenwerking tussen ouders en school een positieve impact heeft op de leerprestaties en het welzijn van cognitief sterke leerlingen. Mitchell (2015) benadrukt dat voor hoogbegaafde leerlingen een actief partnerschap tussen ouders en school essentieel is om aan hun unieke leerbehoeften te voldoen. Volgens Mitchell leidt deze

samenwerking, waarbij ouders goed geïnformeerd en betrokken zijn bij het leerproces, niet alleen tot betere academische prestaties, maar ook tot een verbeterd sociaal-emotioneel welzijn van deze leerlingen. Dit bevestigt het belang van gestructureerde oudergesprekken en consistente communicatie, zoals vormgegeven in de leidraad.

2. Sociaal-culturele leertheorie (Vygotsky, 1978)

Volgens Vygotsky vindt leren plaats in interactie met anderen, waarbij volwassenen en *peers* een belangrijke rol spelen in de 'zone van naaste ontwikkeling' (ZPD). Dit betekent dat een leerling het meest leert wanneer die wordt ondersteund op een niveau dat *nét* buiten de huidige zelfstandige beheersing ligt.

Hoe ondersteunt de leidraad dit?

De leidraad zet deze theorie om in de praktijk door ouders en leerkrachten te begeleiden in de afstemming van hun ondersteuning op het actuele ontwikkelingsniveau van het kind. Via gestructureerde oudergesprekken krijgen ouders zicht op de specifieke sterktes, uitdagingen en ontwikkelingsmogelijkheden van hun kind. Daarnaast stimuleert de leidraad het gebruik van een gedeeld begrippenkader tussen school en thuis, wat zorgt voor consistente feedback en stimulans vanuit beide omgevingen.

3. Het model van ouderbetrokkenheid (Epstein, 2001)

Joyce Epstein ontwikkelde een model met zes typen ouderbetrokkenheid die bijdragen aan betere schoolprestaties en een sterker welzijn van leerlingen:

1. Opvoeding (een thuisomgeving creëren die de leerling ondersteunt)
2. Communicatie (regelmatige en efficiënte communicatie tussen school en ouders)
3. Vrijwilligerswerk (actieve betrokkenheid van ouders bij de school)
4. Leren thuis (ouders ondersteunen leeractiviteiten buiten de school)
5. Besluitvorming (ouders participeren in beleidskeuzes)
6. Samenwerking met de gemeenschap

Hoe ondersteunt de leidraad dit?

De leidraad versterkt met name de eerste en tweede pijler door oudergesprekken te structureren en duidelijke communicatie tussen school en ouders te bevorderen. Hierdoor krijgen ouders inzicht in de onderwijsbehoeften van hun kind en worden ze aangemoedigd om ook thuis een stimulerende leeromgeving te creëren. Tijdens de gesprekken zetten we sterk in op psycho-educatie, waarbij we ouders op een begrijpelijke manier uitleg geven over onderwerpen zoals de leerzone, de leerkuil, executieve vaardigheden, mindset en motivatie. Deze inzichten helpen ouders om thuis een stimulerende leeromgeving te creëren, waarin hun kind wordt aangemoedigd om door te zetten bij moeilijke taken, fouten te zien als leerkansen en trots te zijn op het proces in plaats van het resultaat. Onderzoek toont aan dat ouderbetrokkenheid bij cognitief begaafde leerlingen een positieve impact heeft op hun academische prestaties en algemeen welbevinden. (Mitchel, 2015)

4. Growth Mindset-theorie (Dweck, 2006)

Carol Dweck's onderzoek naar 'growth mindset' toont aan dat leerlingen die geloven dat intelligentie en vaardigheden ontwikkelbaar zijn, beter presteren en minder faalangst ervaren dan leerlingen met een 'fixed mindset' (Dweck, 2006). CSF-leerlingen lopen het risico een fixed mindset te ontwikkelen, vooral wanneer zij als 'begaafd' worden gelabeld en voornamelijk persoonsgerichte feedback ontvangen. Dat legt de nadruk op aangeboren intelligentie in plaats van op inzet en inspanning (Bonquet, Lavrijsen, Vansteenkiste, Verschueren, & Soenens, 2022).

Hoe ondersteunt de leidraad dit?

Door tijdens oudergesprekken aandacht te besteden aan het belang van inspanning, doorzettingsvermogen en leren uit fouten, kunnen ouders hun kind stimuleren om uitdagingen aan te gaan en fouten als groeikansen te zien.

5. Het belang van gestructureerde oudergesprekken

Uit onderzoek blijkt dat oudergesprekken het efficiëntst zijn wanneer zij:

- **Goed voorbereid** zijn en gebaseerd op objectieve gegevens (Desforges & Abouchaar, 2003).
- **Consistent en uniform** worden gevoerd, zodat ouders en leerlingen duidelijke verwachtingen hebben (Hornby & Lafaele, 2011).
- **Een open dialoog** stimuleren waarin zowel de school als de ouders een actieve rol spelen (Pomerantz, Moorman & Litwack, 2007).

Hoe ondersteunt de leidraad dit?

De leidraad zorgt voor een uniforme structuur, wat voorkomt dat oudergesprekken inconsistent of subjectief zijn. Ze helpt leerkrachten om gesprekken *evidence-based* te voeren en ouders wetenschappelijk onderbouwde informatie te geven over de ontwikkeling van hun kind. Daarnaast stimuleert de leidraad een open dialoog door het gesprek niet enkel te sturen op informeren, maar ook op actief luisteren, ruimte bieden voor vragen en ouderervaringen. Hierdoor wordt het gesprek niet eenzijdig, maar ontstaat een constructieve wisselwerking tussen school en thuis.

Conclusie: Waarom werkt deze aanpak?

De aanpak sluit aan bij belangrijke wetenschappelijke inzichten uit onderzoek naar onderwijs, ouderbetrokkenheid en ontwikkeling van CSF-leerlingen. Door een gestructureerde leidraad te gebruiken in oudergesprekken, wordt de communicatie tussen school en ouders versterkt, waardoor:

- CSF-leerlingen sneller herkend en ondersteund worden.
- Differentiatie en een aangepast leertraject kunnen gericht ingezet worden.
- Ouders wetenschappelijk onderbouwde informatie krijgen en eenzelfde, gemeenschappelijke taal ontwikkelen.
- Een 'growth mindset' bij leerlingen wordt gestimuleerd.
- Leerlingen een onderwijsaanpak krijgen die wetenschappelijk onderbouwd is en aansluit bij hun noden.

Door deze wetenschappelijke principes samen te brengen in een praktisch toepasbare leidraad, versterken we niet alleen de leerontwikkeling van CSF-leerlingen, maar verbeteren we ook de samenwerking tussen ouders en school. Hierdoor vergroten we de kans op een duurzame, positieve impact op het welzijn en de prestaties van deze leerlingen.

Samenvatting werkzame elementen

1. Duidelijke structuur

- De leidraad biedt een heldere gespreksstructuur waardoor ouders en professionals doelgericht en efficiënt kunnen communiceren. Alle relevante onderwerpen komen systematisch aan bod.

2. Respectvolle en open communicatie

- Door openheid en respect tussen ouders en professionals te bevorderen, zorgen we voor een vertrouwensband, waardoor beide partijen makkelijker zorgen en ideeën delen.
3. **Empathie en actief luisteren**
 - Actief luisteren en empathie tonen is cruciaal om het gevoel van begrip en steun te versterken. Dit draagt bij aan een positieve relatie tussen school en thuis.
 4. **Gebruik van concrete voorbeelden**
 - De leidraad moedigt het gebruik van concrete voorbeelden aan, zodat ouders precies begrijpen wat er wordt besproken, wat de vooruitgang is en welke specifieke stappen nodig zijn.
 5. **Korte, heldere feedback**
 - Duidelijke feedback over de voortgang van het kind helpt ouders om goed geïnformeerd te blijven en actief betrokken te zijn bij het onderwijsproces.
 6. **Actiegerichtheid en vervolgstappen**
 - De leidraad helpt om concrete vervolgstappen en afspraken vast te leggen, zodat ouders en professionals kunnen samenwerken aan de gestelde doelen.
 7. **Betrokkenheid van beide partijen**
 - Door zowel ouders als school actief bij het gesprek te betrekken, ontstaat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het welzijn en de ontwikkeling van het kind.

Deze elementen dragen bij aan betere communicatie, sterkere samenwerking en een effectievere ondersteuning van de ontwikkeling van de leerling.

Uitkomstenmonitoring

Dit schooljaar zijn we gestart met het gebruik van de leidraad als ondersteuning bij oudergesprekken over CSF-leerlingen. Hoewel het nog een relatief nieuwe werkwijze is, zijn dit de eerste voorzichtige methodes om het gebruik van de leidraad op te volgen:

- Na de gesprekken hebben we enkele ouders bevraagd om inzicht te krijgen in hun ervaring met de inhoud. Deze bevraging gebeurt voorlopig niet systematisch, maar er is de intentie om hier in de toekomst een structureel systeem voor op te zetten. Op basis van de verkregen feedback voerden we op dit moment nog geen aanpassingen door.
- Daarnaast vonden er observatiemomenten plaats, uitgevoerd door de zorgcoördinator en betrokken leerkrachten. De bedoeling was vooral om leerkrachten te laten kennismaken met de leidraad. Volgend schooljaar zullen we deze observaties gebruiken om de leidraad kritisch te analyseren en waar nodig bij te sturen.
- Tijdens een teamvergadering reflecteerden we gezamenlijk op de implementatie van de leidraad en de eerste ervaringen met het gebruik ervan. Deze reflectie zullen we in augustus herhalen, met het oog op verdere verfijning en afstemming. Voorlopig pasten we niets aan, aangezien de leerkrachten positief staan tegenover de leidraad.
- Daarnaast bekijken we op teamniveau welke methodes we in de toekomst kunnen inzetten om de impact structureel te monitoren. Denk hierbij aan oudertevredenheidsonderzoeken, systematische observaties of zelfevaluaties door leerkrachten rond de kwaliteit en consistentie van oudergesprekken. We spitten deze pistes momenteel nog verder uit. Het is daarbij belangrijk dat ze haalbaar en gedragen zijn binnen het schoolteam. Daarnaast willen we nagaan in hoeverre de leidraad bijdraagt aan de herkenning en signalering van CSF-leerlingen. Zo versterken we niet alleen de communicatie, maar ook de vroegtijdige identificatie en ondersteuning van deze leerlingen. Hoewel we de leidraad pas inzetten vanaf het moment dat een leerling als (vermoedelijk) CSF wordt gesignaleerd, verwachten we toch een breder effect op het bewustzijn en de alertheid van het schoolteam. Sinds een tweetal schooljaren is er een vrijwel volledig nieuw team actief op onze school. We hopen dat leerkrachten via de leidraad sneller en accurater inschattingen kunnen maken over mogelijke CSF-profielen. Tegelijkertijd zetten we sterk in op de versterking van de vertrouwensrelatie tussen ouders en leerkrachten. We merken dat ouders vaak pas laat, en niet zelden met enige terughoudendheid of schaamte, aangeven een vermoeden te hebben van CSF bij hun kind. Door oudergesprekken wetenschappelijk te onderbouwen en op een duidelijke en open manier te voeren, willen we dat vertrouwen vergroten. Dit zou ertoe moeten bijdragen dat signalen sneller worden gedeeld en dat we leerlingen vroeger en beter kunnen begeleiden.

5. Bronnen

Boncquet, M., Lavrijsen, J., Vansteenkiste, M., Verschueren, K., & Soenens, B. (2022). "You are so smart!": The role of giftedness, parental feedback, and parents' mindsets in predicting students' mindsets. *Gifted Child Quarterly*, 66(3), 220–237. <https://doi.org/10.1177/00169862221092012>

Desforges, C., & Abouchaar, A. (2003). *The impact of parental involvement, parental support and family education on pupil achievement and adjustment: A literature review* (Research Report RR433). Department for Education and Skills.

Dweck, C. S. (2006). *Mindset: The new psychology of success*. Random House.

Epstein, J. L. (2001). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*. Westview Press.

Hornby, G., & Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational Review*, 63(1), 37–52. <https://doi.org/10.1080/00131911.2010.488049>

Mitchel, A. (2015). Parental involvement and student achievement: Evidence from cognitively gifted learners. *Journal of Educational Research*, 108(3), 200–215. <https://doi.org/10.1080/00220671.2014.886175>

Pomerantz, E. M., Moorman, E. A., & Litwack, S. D. (2007). The how, whom, and why of parents' involvement in children's academic lives: More is not always better. *Review of Educational Research*, 77(3), 373–410. <https://doi.org/10.3102/003465430305567>

Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom* (2e ed.). ASCD.

Verschueren, K., Lavrijsen, J., Sypré, S., Struyf, E., Vansteenkiste, M., Soenens, B., & Donche, V. (2021). Cognitieve begaafdheid en talentontwikkeling: Een hedendaagse visie. In K. Verschueren, S. Sypré, E. Struyf, J. Lavrijsen, & M. Vansteenkiste (Eds.), *Ontwikkelen van cognitief talent: Handboek voor onderwijsprofessionals* (pp. 13–32). Acco Learn.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.